

Makale Türü: Araştırma Makalesi

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ İÇİN OLUŞTURULMUŞ EĞİTSEL WEB SİTELERİNİN KULLANILABİLİRLİK VE ÖĞRETİCİ GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ¹

Veli GÖK², Fevzi KARADEMİR³

Öz

Yabancılara Türkçe öğretimi alanında sınıf içinde ve dışında öğrencilerin teknoloji kullanarak erişebileceği yerli öğretim materyallerinin sayısı oldukça sınırlıdır. Bu araştırmanın amacı, öğrencilere teknolojik öğretim materyali sağlayan; 3 Dakikada Türkçe, Türkçe Öğreniyorum ve Türkçe Öğretim Portalı eğitsel web sitelerinin kullanılabilirliğini, öğretici görüşleri açısından değerlendirmek ve alandaki öğreticilerin hem interaktif materyal kullanımlarının ne düzeyde olduğunu görerek eğitsel web siteleri hakkındaki görüşlerini ortaya koymak hem de öğreticilerde dijital ortamlara yönelik farkındalık oluşturmak olarak belirlenmiştir. Çalışmada karma araştırma tasarımlarından, “tamamen karma eşzamanlı eşit statülü tasarım” kullanılmıştır. Bu karma araştırma modeli, nitel ve nicel aşamaların eşit ağırlıkta olduğu ve bunların araştırmanın bir ya da birden fazla bileşeninde aynı anda karma yapıldığı tasarım modelidir (Leech ve Onwuegbuzie, 2009). Nicel verilerin analizinde ‘tarama yöntemi’, nitel verilerin analizinde ise ‘durum çalışması’ yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini; yabancı dil olarak Türkçe öğrenen, seçili eğitsel web sitelerini öğretme amaçlı kullanan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 100 öğretici oluşturmaktadır. Bu eğitsel web siteleri kullanılabilirlik kriterleri ve öğretici görüşleri açısından karşılaştırılmıştır. Öğreticilerin belirtilen üç eğitsel web sitesinin kullanılabilirliği hakkındaki algılarını ölçmek için Ateş (2010) tarafından geliştirilen “Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği (EWSDÖ)”¹; öğreticilerin belirtilen üç eğitsel web sitesine yönelik değerlendirmelerini ve alan yeterliliklerini incelemek için, tarafımızdan geliştirilen “Öğretici Görüşme Formu (ÖGF)”² kullanılmıştır. Öğreticilerin üç eğitsel web sitesi hakkındaki ortak görüşü, sitelerin oldukça başarılı, kullanışlı ve faydalı oldukları yönündedir. Bununla birlikte öğreticiler, söz konusu sitelerin güçlendirilmesi gereken taraflarının da olduğunu belirtmiş, 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesi için, A1 gibi diğer düzeylerin de (A2, B1, B2, C1) siteye eklenmesi gerektiği; Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesi için, sitenin içerik olarak çeşitli konularda zenginleştirilmesi gerektiği; Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesi için, teknik aksaklıkların düzeltilmesi gerektiği önerilerinde bulunmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Eğitsel Web Sitesi, 3 Dakikada Türkçe, Türkçe Öğreniyorum, Türkçe Öğretim Portalı, Öğretici Görüşleri, Kullanılabilirlik, Uzaktan Eğitim, Web 2.0, Çevrim içi Öğrenme

THE EVALUATION OF EDUCATIONAL WEBSITES DEVELOPED FOR TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS IN TERMS OF USABILITY AND EDUCATOR VIEWS

Abstract

In the field of teaching Turkish to foreigners, the number of "domestically generated" teaching materials that learners can use via technology inside and outside of the classroom is very limited. In this context, the purpose of this study is to evaluate the usability of educational websites 3 Dakikada Türkçe, Türkçe Öğreniyorum ve Türkçe Öğretim Portalı which provide students technological teaching materials in terms of educator views and to reveal the views of the educators in the field on educational websites by seeing the level of interactive material usage, and to raise awareness of the digital environment among educators. In the study, one of the mixed method research designs, " Fully

¹ Bu makale, Prof. Dr. Fevzi KARADEMİR danışmanlığında, Veli GÖK tarafından hazırlanan “Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Oluşturulmuş Eğitsel Web Sitelerinin Kullanılabilirlik ve Öğretici Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Arş. Gör., Düzce Üniversitesi, SBE., veligok@kastamonu.edu.tr, orcid: 0000-0002-7431-0007

³ Prof. Dr., Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi, fevzикаrademir@duzce.edu.tr, orcid: 0000-0002-8966-6575

Bu Yavına Atıfta Bulunmak İçin: Gök, V. ve Karademir, F., (2020), Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Oluşturulmuş Eğitsel Web Sitelerinin Kullanılabilirlik ve Öğretici Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi, *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 300-317

Makale Geliş Tarihi:07/10/2020

Makale Kabul Tarihi:15/11/2020

Makale Yayın Tarihi:30/12/2020

mixed concurrent equal status design " was used. This mixed research model is the design model in which the qualitative and quantitative stages are of equal weight and they are mixed in one or more components of the research at the same time. (Leech ve Onwuegbuzie, 2009). While "screening method" was used in the analysis of quantitative data, "case study" method was used in the analysis of qualitative data. The sample of the study consists of 100 educators who teach Turkish as a foreign language and use selected (i.e. Turkish in 3 Minutes, Learning Turkish and Turkish Teaching Portal) educational websites for teaching and agree to participate in the study voluntarily. These educational websites have been compared in terms of usability and educators' views. While "Educational Web Site Evaluation Scale (EWSDÖ)" developed by Ateş (2010) was used to measure educators' perceptions about the usability of the three selected educational websites; "Educator Interview Form" composed by us was used to analyze educators' evaluations towards three educational websites and their field competencies. The common view of the tutorials about the three educational websites is that the sites are very successful, useful and useful. On the other hand, the tutorials stated that the sites in question also need to be strengthened. For 3 Dakikada Türkçe Educational Website, other levels such as A1 (A2, B1, B2, C1) should be added to the site; For Türkçe Öğreniyorum Educational Website, the site should be enriched in various subjects in terms of content; They made suggestions that technical problems should be corrected for Türkçe Öğretim Portalı Educational Website.

Keywords: Teaching Turkish to Foreigners, Educational Website, Turkish in 3 Minutes, Learning Turkish, Turkish Teaching Portal, Educator Opinions, Usability, Distance Learning, Web 2.0, Online Learning

1. Giriş

İnsanlar dünya üzerinde kabileler, kavimler halinde var edilmiştir⁴. Renk, din, dil coğrafya farklılıkları, tabii olarak kültürlerin farklılığını doğurmuş; ticari, askeri, siyasi vb. nedenlerle etkileşime giren milletler, birbirlerinin dilini öğrenme durumunda kalmışlardır. Dolayısıyla yabancı dil öğrenme serüveninin, farklı kavimlerin birbirleriyle temas kurması ile başladığını söylemek mümkündür.

Türk milleti de tarih boyunca bir yandan etkileşim halinde olduğu milletlerin dillerini öğrenmiş, diğer yandan onlara kendi dilini öğretme çabası göstermiştir. Divanü Lügati't-Türk (Kaşgarlı Mahmut) ile Muhâkemetü'l-Lügateyn (Ali Şîr Nevâyî), Türkçenin öğrenilmesi gereken mümtaz bir dil olduğu düşüncesinin bayraklaştığı tarihi vesikalardır.

Ancak tarihi süreçte Türkçeyi yabancılara öğretme faaliyetlerinin günümüzdeki kadar sistemli ve kurumsal olduğunu söylemek güçtür. Zira Türkçeyi resmi himaye ile sistemli olarak öğretme ve yayma faaliyetleri henüz yenidir.

Son asırda teknolojinin gelişmesi, seyahat ve iletişim imkânlarını çoğaltmış, uzakları yakın etmiştir. Küçük bir köye dönüşen dünyada eğitim, ticaret, göç gibi sebeplerle insanlar çok daha sık mekân değiştirmekte, gittikleri yerlerin dilini öğrenmektedir.

Bu arada devletlerin, eskiye nazaran dil turizmini daha çok önemseydiği, kendi dillerini öğretme noktasında çok daha planlı davrandığı söylenebilir. Hiç şüphesiz, devletimiz de Türkçenin dünya dili olması yolunda yurt içi ve yurt dışı kurumları vasıtası ile büyük bir faaliyet içindedir. Yunus Emre Enstitüsü (YEE), Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA), Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), özel veya devlet üniversitelerinde kurulan Türkçe Öğretim Merkezleri (TÖMER) Türkçenin ve Türk kültürünün yaygınlaşması için faaliyet gösteren kuruluşlardır.

Dil öğretiminin önem kazanması teknoloji tabanlı çalışmaları hızlandırmış, özellikle web 2.0 (etkileşimli) araçlarının dil öğretiminde kullanımı artmıştır. ISTE (International Society for

⁴Ey insanlar! Doğrusu biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Ve birbirinizle tanışmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Muhakkak ki Allah yanında en değerli olanınız, O'ndan en çok korkanınızdır. Şüphesiz Allah bilendir, her şeyden haberdardır." (Hucurât, 13). "Göklerin ve yerin yaratılması, dillerinizin ve renklerinizin farklı olması da onun (varlığının ve kudretinin) delillerindedir. Şüphesiz bunda bilenler için elbette ibretler vardır." (Rum, 22). (<https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf>).

Technology in Education-Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu), öğrenciler (Standards for Students) ve öğretmenler için (Standards for Educators) yeterlilik ölçütleri belirlemiş, çağa uygun öğretim materyallerinin teknoloji destekli olması gerektiğini önermiştir. ISTE'nin öğrenci ve öğretmenler için belirlediği standartlar aşağıdaki gibidir:

Öğrenciler için: 1. Yetkin Öğrenen, 2. Dijital Vatandaş, 3. Bilgiyi Düzenleyen, 4. Yaratıcı Tasarımcı, 5. Bilişimsel Düşünen, 6. Yaratıcı İletişimci, 7. Global İşbirlikçi

Öğreticiler için: 1. Öğrenci, 2. Önder, 3. Vatandaş, 4. İşbirlikçi, 5. Tasarımcı, 6. Kolaylaştırıcı, 7. Analist (ISTE, 2016).

Günümüzde Türkçenin yabancılara öğretiminde de teknolojiden faydalanılmaktadır. Özellikle web 2.0 araçlarının Türkçe öğretiminde kullanımı dikkat çekmektedir. Bunlarında büyük çoğunluğu yabancı kaynaklıdır. Duolingo, Busuu, Edmodo, Kahoot, Google Classroom, Memrise, Poll Everywhere Türkçe öğretiminde kullanılan yabancı kaynaklı eğitsel web sitelerinden bazılarıdır. Buna karşın yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanmış yerli eğitsel web sitelerinin sayısı oldukça sınırlıdır. Sınırlı sayıdaki bu araçların öğrenciler ve öğretmenler için nasıl bir öğretim ortamı sunduğu, kullanılabilirlik düzeylerinin ne boyutta olduğu araştırılması gereken konulardır.

Yapılan araştırmada bu ve benzer konuların sınırlı sayıda çalışmada ele alındığı⁵, ancak bu çalışmaların daha çok yabancı kaynaklı eğitsel web sitelerini konu edindikleri, yerli web sitelerini öğretici görüşlerini esas alarak inceleyen yeterli sayıda nitelikli araştırmanın mevcut bulunmadığı tespit edilmiştir.

Bu çalışmada özellikle yerli eğitsel web sitelerinin öğretici görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Çalışmada “3 Dakikada Türkçe, Türkçe Öğreniyorum, Türkçe Öğretim Portalı ve Ana-Dil Türkçe” yerli eğitsel web siteleri ile “Türkiye’de ve dünyada yabancılara Türkçe öğreten bütün öğretmenler” evren olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın örnekleme için amaçsal örnekleme çeşitlerinden “ölçüt örnekleme yöntemi” kullanılmıştır (Bilici, 2019). Ölçüt örnekleme için kullanılan kriterler, 3DTEWS, TÖEWS ve TÖPEWS’yi öğretim amaçlı yardımcı materyal olarak kullanmak ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmek olarak belirlenmiştir. Kriterlere uyan, 100 yabancılara Türkçe öğreticisi çalışma grubumuzu oluşturmuştur.

Çalışma grubumuzu oluşturan öğretmenlerin çalıştıkları kurumlar ve sayı dağılımları şu şekildedir: Kastamonu Üniversitesi TÖMER (13), Sakarya Üniversitesi TÖMER (13), Karabük Üniversitesi TÖMER (10), İstanbul Aydın Üniversitesi TÖMER (10), Milli Eğitim Bakanlığı (6), Ankara Üniversitesi TÖMER (5), Yunus Emre Enstitüsü (5), Gaziantep Üniversitesi TÖMER (4), Uludağ Üniversitesi ULU TÖMER (4), İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi TÖMER (2), Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi TÖMER (2), İstanbul Üniversitesi DİLMER (2), Yurtdışı Özel Dil Kursları (2), Gelişim Üniversitesi TÖMER (2), Avrupa Meslek Yüksekokulu (2), Afyon Kocatepe Üniversitesi TÖMER (1), Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi DİLMER (1), Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi TÖMER (1), Akdeniz Üniversitesi TÖMER (1), İstanbul Altınbaşak Üniversitesi TÖMER (1), Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü TÖBİ (1), İstanbul Medeniyet Üniversitesi TÖMER (1), Uşak Üniversitesi TÖMER (1), İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi TÖMER (1), Kocaeli Üniversitesi DİLMER (1), Pamukkale Üniversitesi PADAM (1), Saraybosna Maarif Vakfı Okulları (1), Süleyman Demirel Üniversitesi TÖMER (1),

⁵ bk. Akçay ve Bayram, 2015; Aytan ve Başal, 2015; Demiral ve Yavuz, 2016; Baş ve Turhan, 2017; Baş ve Yıldırım, 2018; Karatay vd., 2018; Batıbay, 2019; Göker, 2019.

Youtuber (1), Turqua Group (1), Haliç Üniversitesi TÖMER (1), Kırklareli Üniversitesi TÖMER (1), Şu an görev yapmıyor (1).

Çalışma grubuyla ilgili cinsiyet, yaş ve deneyim bilgilerine Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1: Örneklemle İlgili Bilgiler

Cinsiyet	f	%
Kadın	65	65
Erkek	35	35
Yaş	f	%
23	1	1
24	4	4
25	11	11
26	8	8
27	7	7
28	5	5
29	7	7
30	12	12
31	11	11
32	10	10
33	6	6
34	5	5
35	4	4
36	1	1
37	2	2
38	2	2
39	1	1
40	1	1
48	1	1
54	1	1
Deneyim (Yıl Olarak)	f	%
1	33	33
4	37	37
8	27	27
13	2	2
15+	1	1

Çalışma grubu hakkında bilgi veren Tablo 1’e bakıldığında, öğretmenlerden 65’inin kadın, 35’inin ise erkek olduğu görülmektedir. Bu durum kadın öğretmenlerin, çalışmaya katkı sunma açısından erkek öğretmenlere oranla iki kat daha istekli olduklarını ortaya koymaktadır. Öğreticilerimizin yaşlarına bakıldığında, çoğunlukla genç-orta yaş aralığında oldukları ve deneyim olarak bakıldığında, 4-15 yıl arası deneyimi olan öğretmenlerin sayısının 67, en az 1 yıl deneyimi olan öğretmenlerin sayısı ise 33 olarak tespit edilmiştir. Bu verilerden hareketle çalışmaya katılım

gösteren öğretmenlerin büyük çoğunluğunun genç ve alanda önemli deneyime sahip öğretmenlerden olduklarını söylemek mümkündür.

2. Yöntem

“Yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanmış 3 Dakikada Türkçe, Türkçe Öğreniyorum ve Türkçe Öğretim Portalı eğitsel web sitelerinin kullanılabilirliklerine yönelik öğretmenlerin algı ve görüşleri nelerdir?” problemini konu alan bu çalışma karma modeldedir. “Karma yöntemler, bir çalışmada nitel ve nicel araştırmaların ve bunların verilerinin birleştirilmesini ya da bütünleştirilmesini gerektirmektedir” (Creswell, 2017: 14).

Çalışmada karma araştırma tasarımlarından, “tamamen karma eşzamanlı eşit statülü tasarım” kullanılmıştır. Bu karma araştırma modeli, nitel ve nicel aşamaların eşit ağırlıkta olduğu ve bunların araştırmanın bir ya da birden fazla bileşeninde aynı anda karma yapıldığı tasarım modelidir (Aktaran: Baki ve Gökçek, 2012: 13-15). Nicel verilerin analizinde ‘tarama yöntemi’, nitel verilerin analizinde ise ‘durum çalışması’ yöntemi kullanılmıştır.

Çalışmada belirlenmiş bir kitleden veri toplayarak kitlenin özellikleriyle, var olan bir durumu ortaya koymak amacıyla “survey (tarama) modeli” kullanılmıştır. Tarama yöntemi, taranan olgunun zaman içindeki değişimini değil, herhangi bir andaki durumunu tanımlamak için tercih edilen araştırma türüdür (Büyüköztürk vd., 2018). Çalışmada Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği (EWSDÖ) yardımıyla eğitsel web sitelerinin zaman içindeki kullanılabilirliğinin değişimi değil, bugünkü son hâli ile kullanılabilirlikleri, öğretmenler tarafından değerlendirilmiştir.

Durum çalışması, çerçevesi çizili sınırlı bir konunun detaylı şekilde incelenmesi ve konu hakkında çeşitli veri toplama araçlarının (gözlemler, görüşmeler, dokümanlar) kullanılması ile araştırmacıya betimleme yapabilme fırsatı sunan nitel araştırma modeli olarak tanımlanmaktadır (Aktaran: Subaşı ve Okumuş, 2017: 420). Çalışmada kullanılan Öğretici Görüşme Formu (ÖGF) ile öğretmenlerden, alan yeterlilikleri ve eğitsel web siteleri hakkındaki görüşleri alınmıştır.

Çalışma, amaçsal örnekleme çeşitlerinden “ölçüt örnekleme yöntemi” ile ulaşılan 100 öğretici ile yürütülmüştür. Ölçütümüz, öğretmenlerin eğitsel web sitelerini öğretim amacıyla yardımcı materyal olarak kullanmış olmaları ve çalışmaya gönüllü katılmayı kabul etmiş olmalarıdır. Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği (EWSDÖ), 3DTEWS, TÖEWS ve TÖPEWS için ayrı ayrı uygulanmıştır.

2.1 Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplamak amacıyla tarafımızdan oluşturulan “Öğretici Görüşme Formu (ÖGF)” ile Ateş’e (2010) ait “Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği(EWSDÖ)”nden faydalanılmıştır.

2.1.1 Öğretici Görüşme Formu

Görüşme formunda öğretmenlerin; yaşı, cinsiyeti, deneyimi, alanda görev yaptığı kurumlar gibi çoğunlukla demografik özelliklerine ve alan hâkimiyetlerine yönelik sorular bulunmaktadır. Bu görüşme formu öğretmenlerimizin alana hâkimiyetlerini ve daha önceden sıkça deneyimledikleri eğitsel web siteleri hakkındaki görüşlerini ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır.

Öğretici Görüşme Formu hazırlanırken iki eğitim teknolojileri, iki yabancılar Türkçe eğitimi, bir ölçme ve değerlendirme ile bir psikolojik danışmanlık ve rehberlik olmak üzere altı uzman görüşüne başvurulmuştur. Gerekli düzeltmeler yapılarak öğretmenlere uygulanmıştır.

2.1.2 Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği

Uzman öğretmenlerden hakkında bilgi sahibi oldukları eğitsel web sitelerini değerlendirmeleri istenmiştir. “Ölçeğin Lawshe tekniğiyle hesaplanan kapsam geçerlik oranı 0.90; puanlayıcılar arası güvenilirliğe dayalı olarak hesaplanan güvenilirlik katsayısı ise 0.80’dir” (Ateş, 2010). “Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda “Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği”nin nihai hali 41 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddeleri, 0 ile 4 arasında (0: 0 puan/Gözlenmedi, 1: 1 puan/Zayıf, 2: 2 puan/Orta, 3: 3 puan/İyi, 4: 4 puan/Çok iyi) puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 0, en yüksek puan ise 164’tür. Ayrıca, ölçeğin nihâi hâli 7 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar ve alt boyutlara ait madde sayıları ise şu şekildedir:

- Hedefler (4)
- İçerik (8)
- Öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme (7)
- Tasarım ve görsel bileşenler (4)
- Yönlendirme ve kullanım kolaylığı (6)
- Gizlilik ve güvenlik (4)
- Teknik özellikler (8)” (Ateş, 2010).

2.2 Verilerin Toplanması

Çalışma verilerinin toplanması için gerekli izinler alındıktan sonra “Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği (EWSDÖ)” ve “Öğretici Görüşme Formu (ÖGF)” öğretmenlere Kasım 2019 - Nisan 2020 tarihleri arasında uygulanmıştır. 100 öğreticiden alınan veriler “IBM SPSS Statistics 21” ve “Microsoft Excel” programları yardımıyla analiz edilmiştir. Formu ve ölçeği doldurmak için 110 öğreticiye bizzat telefon numarası, e-posta veya sosyal medya (Facebook, Instagram vs.) aracılığıyla ulaşılmıştır. Çalışmanın uygulama bölümünde yapılması gerekenler süreç boyunca adım adım anlatılmış ve herhangi bir sorun oluştuğunda da yüz yüze veya görüntülü görüşme yapılarak destek verilmiştir. Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretimi yapan yaklaşık 80 TÖMER’e çalışma hakkında etik kurul kararı ile birlikte yapılması gereken ölçeklere dair bilgilendirmeler e-posta yoluyla iletilmiştir. Ancak devlet üniversitelerinin birkaç TÖMER’i dışında herhangi bir geri dönüş olmamıştır. Sosyal medya aracılığıyla ve alanda çalışan öğretmenlere doğrudan e-posta ile bilgilendirme mesajı atılarak ulaşılmaya çalışılmıştır. Burada da 200’e yakın öğreticiden çok azı geri dönüşte bulunmuş ve çalışmaya destek vermiştir. Özetlemek gerekirse otuzdan fazla üniversite ve kurumdan gönüllülük esasına uygun bir şekilde ve büyük bir bölümüyle yüz yüze görüşülerek form ve ölçeğin doldurulması sağlanmıştır. Verilerin 30’u doğrudan elle toplanırken, 80’i ise Google Formlar aracılığıyla toplanarak işlenmiştir. 110 toplam geri dönüş içerisinde 10 öğreticinin verileri eksik değerlendirmeler olduğu için çalışmaya dâhil edilememiştir.

Çalışmamızın özelinde seçilen üç eğitsel web sitesinin (3 Dakikada Türkçe, Türkçe Öğreniyorum ve Türkçe Öğretim Portalı) tercih edilme kriterlerine, öğretmenlerle yuvarlak masa etrafında yapılan “beyin fırtınası” sonucunda ulaşılmıştır. Katılan tüm öğretmenlerin kararlaştırılan 20 maddede hemfikir olduğu gözlemlenmiştir. Bu kriterler şunlardır:

- Ücretsiz olması ve herkesin kullanımına açık olması,⁶

⁶ 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesi, çalışmamız sonuçlandıktan sonra ücretli olarak kullanıma sunulmuştur. Bu durum çalışmamızın sonuçlarına etki etmemiştir.

- “Okuma-Anlama, Dinleme, Konuşma ve Yazma” olmak üzere dört temel dil becerisine yönelik hazırlanmış olması,
- Videolarla ve günlük hayattan diyaloglarla desteklenmesi,
- Türkçe dışında “İngilizce, Arapça, Rusça” dil desteği sunulması, (Bu 3 dil üç eğitsel web sitesi için de ortaktır. Türkçe Öğreniyorum eğitsel web sitesinde Fransızca dil desteği, 3 Dakikada Türkçe eğitsel web sitesinde Fransızca, İspanyolca, Çince, Arnavutça, Boşnakça, Uygurca dil desteği de bulunmaktadır).
- Kelime öğretimine yönelik “sözlük” çalışmalarının olması,
- Özgün etkinliklerin ve oyunların olması,
- Siteyi tanıma, anlama adına tanıtım videolarının ve görsellerin sunulması,
- Yardım menüsü ya da kullanım kılavuzu kısımlarının bulunması ve kolay ulaşılabilir olması,
- Metinlerin ve etkinliklerin güncel olmaları,
- Kolay ulaşılabilir ve ön yüzünün kullanışlı olması,
- Metinlerin ve etkinliklerin güvenilir ve tutarlı olması,
- Metinlerin, etkinliklerin, videoların A1 seviyesine uygun, anlaşılır ve öğretici olması,
- Seslendirmelerin ve videoların profesyonel ekipler tarafından hazırlanmış olması,
- Yabancılara Türkçe öğretimi alanında deneyimli öğretmenlerin katkılarıyla hazırlanmış olması,
- Metinlerde, etkinliklerde kullanılan görsellerin açık, anlaşılır ve kalıcı olması,
- Öğrencilerin, mekan ve zaman fark etmeksizin bir kısıtlama olmadan internetin olduğu her yerde cep telefonundan, tableten ve bilgisayardan sitelere ulaşabilmeleri,
- Öğrenciler için tekrar tekrar izlenebilir ve uygulanabilir olması,
- A1 düzeyine uygun, olması gerekli konuların tamamını kapsamaması,
- Öğrencilerin hatalarını görme ve kendi kendilerine düzeltme imkanı sunması,
- Üç eğitsel web sitesinin de amacının ve hedef aldığı kullanıcı kitlesinin açık bir şekilde görülmesi.

2.3 Verilerin Analizi

Çalışma kapsamında nicel ve nitel veriler toplanmıştır. Nitel veriler öğretmenlerin “3DTEWS, TÖEWS ve TÖPEWS” hakkındaki görüşleridir. Bu görüşler “içerik analizi” yöntemiyle incelenmiştir. Nicel veriler “IBM SPSS Statistics 21” paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmenlerin, Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği (EWSDÖ) puanları ile cinsiyet, eğitimde teknoloji kullanımı ile ilgili eğitim alıp almama durumları ve eğitimde teknolojiyi kullanma konusunda kendilerini yeterli görüp görmeme durumlarına yönelik düşünceleri arasında anlamlı ilişki olup olmadığını belirlemek için ilişkisiz örneklem T (Independent-Samples T-Test) testi kullanılmıştır. İlişkisiz örneklem T-Testini yapabilmek için verilerin normal dağılım göstermesi gerekmektedir (Can, 2019). Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini incelemek için veri sayısı 30’un üstünde olduğu için Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır (Can, 2019). Bu testin sonuçlarına ait veriler Tablo 2’de verilmiştir:

Tablo 2: Normallik Testi Değerleri

	Kolmogorov-Smirnov
	P
3 Dakikada Türkçe	.200
Türkçe Öğreniyorum	.191
Türkçe Öğretim Portalı	.200

Tablo 2’de yer alan bulgular öğretmenlerin Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeğine, 3DTEWS, TÖEWS ve TÖPEWS’ye yönelik değerlendirmelerini yansıtan toplam ölçek puanlarına ait normallik dağılımı analizi sonuçlarını göstermektedir. Kolmogorov-Smirnov testi anlamlılık değeri 0.05’ten büyük olduğu için verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir (Can, 2019).

3. Bulgular

Bu kısımda araştırma boyunca toplanan nicel ve nitel verilerin analizlerine yer verilmiştir.

3.1. Nicel Verilerin Analizi

Öğretmenlerin, Cinsiyet ve Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeğine verdikleri yanıtlara ait puanlar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. Bu araştırma için ilişkisiz örneklem T-Testi kullanılmıştır. Araştırma ile ilgili bulgular aşağıda Tablo 3’de verilmiştir:

Tablo 3: Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Değerlendirilen Eğitsel Web Sitesi	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
3 Dakikada Türkçe	Kadın	65	110.89	24.83	63.457	1.015	.314
	Erkek	35	105.20	27.71			
Türkçe Öğreniyorum	Kadın	65	121.93	23.69	63.948	.607	.546
	Erkek	35	118.71	26.19			
Türkçe Öğretim Portalı	Kadın	65	130.16	18.62	65.500	1.979	.052
	Erkek	35	122.05	20.02			

Tablo 3’de görüldüğü gibi, 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesine verilen yanıtlar cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(63.457) = 1.015, p < .05$). Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesine verilen yanıtlar da cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(63.948) = .607, p < .05$). Son olarak Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesine verilen yanıtlarda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(65.500) = 1.979, p < .05$).

Tablo 4: Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği Puanlarının Öğretmenlerin Teknoloji Kullanımı İle İlgili Eğitim Alıp Almamama Durumuna Göre T-Testi Sonuçları

Değerlendirilen Eğitsel Web Sitesi	Teknoloji Kullanımı İle İlgili Eğitim Alma Durumu	N	\bar{X}	S	sd	t	p
3 Dakikada Türkçe	Evet	41	109.80	25.58	87.682	.291	.771
	Hayır	59	108.27	26.29			
Türkçe Öğreniyorum	Evet	41	123.19	23.78	89.01	.817	.416
	Hayır	59	119.15	25.07			
Türkçe Öğretim Portalı	Evet	41	131.56	20.02	81.997	1.813	.073
	Hayır	59	124.38	18.59			

Tablo 4’de görüldüğü gibi, 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesine verilen yanıtlar öğretmenlerin teknoloji kullanımı ile ilgili eğitim alıp almamama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(87.682) = .291, p<.05$). Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesine verilen yanıtlar da öğretmenlerin teknoloji kullanımı ile ilgili eğitim alıp almamama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(89.011) = .817, p<.05$). Son olarak Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesine verilen yanıtlar da öğretmenlerin teknoloji kullanımı ile ilgili eğitim alıp almamama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(81.997) = 1.813, p<.05$).

Tablo 5: Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği Puanlarının Öğreticilerin Teknoloji Kullanımlarında Kendilerini Yeterli Bulma/ Emin Olmama Durumlarına Göre T-Testi Sonuçları

Değerlendirilen Eğitsel Web Sitesi	Teknoloji Kullanımlarında Kendilerini Yeterli Bulma / Emin Olmama Durumları	N	\bar{X}	S	sd	t	p
3 Dakikada Türkçe	Yeterliyim	69	109.42	26.06	58.263	.299	.766
	Yeterli olup olmadığımdan emin değilim	31	107.74	25.86			
Türkçe Öğreniyorum	Yeterliyim	69	122.59	25.66	68.021	1.160	.250
	Yeterli olup olmadığımdan emin değilim	31	116.83	21.60			
Türkçe Öğretim Portalı	Yeterliyim	69	127.85	21.06	77.599	.452	.653
	Yeterli olup olmadığımdan emin değilim	31	126.16	15.37			

Tablo 5’de görüldüğü gibi, 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesine verilen yanıtlar öğretmenlerin teknoloji kullanımlarında kendilerini yeterli bulma/ emin olmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(58.263) = .299, p<.05$). Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesine verilen yanıtlar da öğretmenlerin teknoloji kullanımlarında kendilerini yeterli bulma/ emin olmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(68.021) = 1.160, p<.05$). Son olarak Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesine verilen yanıtlarda öğretmenlerin teknoloji kullanımlarında kendilerini yeterli bulma/ emin olmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(77.599) = .452, p<.05$).

Özetlemek gerekirse, Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeğine verilen yanıtlar; cinsiyet, teknoloji kullanımı ile ilgili eğitim alıp almamama durumu ve teknoloji kullanımlarında kendilerini yeterli bulma/ emin olmama durumlarına göre her biri ayrı bir tablo ile nicel veriler ışığında yukarıda verilmiştir. Çalışmada öğretmenlerden elde edilen nitel görüşlerin cinsiyet, teknoloji kullanımı ile ilgili eğitim alıp almamama durumu ve teknoloji kullanımlarında kendilerini yeterli bulma/ emin olmama durumlarına göre oluşan görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Dolayısıyla öğretici yanıtlarının çalışma için nesnel bir sonuç ortaya koyduğunu söylemek mümkündür.

3. 2. Betimsel İstatistikler ve Nitel Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında Yabancılara Türkçe öğretmenlerine uygulanan Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği (EWSDÖ) puanlarına ait veriler sunulmuştur. Öğreticiler, 3 Dakikada

Türkçe, Türkçe Öğreniyorum ve Türkçe Öğretim Portalı eğitsel web sitelerini kullanarak bu ölçüğe yanıt vermiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan ise 0, en yüksek puan 164'tür. Verilen yanıtlar incelendiğinde 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesi için öğretmenlerin, EWSDÖ toplam puan ortalaması 108.90 (% 66.40), Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesi için 120.81 (% 73.66) ve Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesi için ise 127.33 (% 77.64) olarak hesaplanmıştır. Bu değerlere bakıldığında öğretmenler tarafından en kullanışlı bulunan site, Yunus Emre Enstitüsü'ne ait Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesi olmuştur.

Aşağıda üç başlık altında sırasıyla 3 Dakikada Türkçe, Türkçe Öğreniyorum ve Türkçe Öğretim Portalı eğitsel web sitelerine ait "EWSDÖ" sonuçları grafiklerle açıklanmıştır.

3. 2. 1. 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesine Ait Veriler

3 Dakikada Türkçe eğitsel web sitesi için EWSDÖ'ye verilen yanıtların ölçüğün alt boyutlarına göre özeti, Şekil 1'de verilmiştir:

Şekil 1: 3 Dakikada Türkçe Sitesi İçin EWSDÖ'ye Verilen Yanıtlar

100 öğreticinin 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesine verdikleri yanıtlar sonucunda 7 alt boyutta yukarıdaki şekil oluşmuştur. Şekle göre öğretmenlerin sitenin "teknik özellikleri"ni % 83.13 ile olumlu buldukları görülmektedir. Buna sebep olarak sitenin her yaşta ve her düzeyde bilgisayar kullanıcıları için oldukça basit bir kullanım sunması gösterilebilir. "İçerik" olarak % 79.06, "tasarım ve görsel" olarak % 78.88 ile sonuçlanması sitenin öğrencilere sunduğu özgün ve güncel içerikten kaynaklanmaktadır. Bununla ilgili öğretmenlerin site hakkında görüş belirttikleri kısımdaki şu ifadeleri de bu sonucu doğrular niteliktedir:

Ö17: Bu sitede Türkçe öğrenmek isteyen, temel düzeyde sahip olması gereken bilgileri öğrenebilir. Etkinlik bakımından yeterli bir sitedir. Temel Türkçe için tavsiye edebileceğim bir sitedir.

Ö89: Etkinlikler çok güzel. Dört temel beceride öğrenciye hitap eden, görsellerle süslenen etkinliklerin olması daha etkileyici.

Site "hedefler" boyutunda kullanıcının anlayacağı basitlikte bir ortam sunmaktadır. Ancak ayrı bir şekilde hedeflerin neler olduğunu açıklamadığı için şekilde de görüldüğü gibi % 68.06 oranında orta düzey bir sonuca ulaşılmıştır. Hedefler anlamında eksikliklerin olduğunu öğretmenlerin belirttikleri şu ifadelerden de anlamak mümkündür:

Ö15: Hedefler belirtilmemiştir. İçerikten yola çıkarak hedeflerle ilgili değerlendirme yapabildim.

Ö25: Sitenin kullanımı ile ilgili yeterli açıklama ve bilgi mevcut değil.

“Öğrenme, öğretme ve değerlendirme” boyutunda öğretmenlerin yanıtlarıyla oluşan oran % 64.04 olarak görülmektedir. Bu düşük oranı, sitenin etkinliklerden veya ders anlatımlarından sonra ölçme-değerlendirmeye yönelik bir bölümünün olmamasına bağlayabiliriz. Ancak tabii ki öğretme anlamında öğretmenlerin sitenin içeriğini beğenmelerine rağmen (% 79.06) istedikleri düzeyde olmadığını anlamaktayız. Öğrenme, öğretme ve değerlendirmeye yönelik öğretmenlerin şu ifadeleri özellikle de öğrenme-öğretme özelinde oranın neden düşük kaldığını anlatmaktadır:

Ö19: Site dört temel becerisinde seviyelere uygun örnekler sunulmaya çalışılsa da dilbilgisi temelli tasarlanmış bir programdır. Videolarda ve etkinliklerde seviye üstü çok fazla yapı bulunmaktadır.

Ö22: Bölüm sonlarına öğrencilerin kendilerini değerlendirecekleri sınavlar eklenebilir.

Gizlilik ve güvenlik hakkında öğretmenlerin verdikleri yanıtlar göstermektedir ki, 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesi “gizlilik ve güvenlik” (% 58.13) açısından kullanıcıları memnun etmemektedir. Ancak puan belirten öğretmenlerin hiçbiri bu konu hakkında karşılaştığı sorunu görüşler kısmında belirtmediğinden bu durum hakkında örnek verilememiştir.

Son olarak sitenin “yönlendirme ve kullanım kolaylığı” anlamında % 51.08 ile en düşük oranda olduğu görülmektedir. Bu başlıkla ilgili öğretmenler karşılaştıkları sıkıntılı durumları şu şekilde ifade etmişlerdir:

Ö26: Site ilk açıldığında, sitenin nasıl kullanılacağına dair bir bilgilendirme ve yönlendirme bölümü yok.

Ö78: Mobilden giriş yapıldığında site çok iyi çalışmamaktadır.

Şekil 1’den hareketle 7 başlıkla ilgili hem nicel hem de nitel görüşler ışığında tespit edilen bulgular ortaya koyulmuştur. Öğretmenlerin 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesini “teknik özellikler ve içerik”, “tasarım ve görsel” boyutuyla iyi; “hedef”, “öğrenme, öğretme ve değerlendirme” boyutuyla orta; “gizlilik ve güvenlik”, “yönlendirme ve kullanım kolaylığı” boyutuyla ise zayıf buldukları sonucuna ulaşmıştır.

3. 2. 2. Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesine Ait Veriler

Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesi için EWSDÖ’ye verilen yanıtların ölçeğin alt boyutlarına göre özeti Şekil 2’de verilmiştir:

Şekil 2: Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesi İçin EWSDÖ’ye Verilen Yanıtlar

100 öğreticinin Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesine verdikleri yanıtlar sonucunda 7 alt boyutta yukarıdaki şekil oluşmuştur. Şekle göre öğretmenlerin siteyi “içerik” olarak % 82.31 ile olumlu buldukları görülmektedir. Buna sebep olarak sitenin öğrencilere detaylı bir ders içeriği sağlaması durumu gösterilebilir. “Tasarım ve görsel” olarak % 80.69 ile öğretmenlerin siteyi bu konuda da olumlu buldukları anlaşılmaktadır. Öğreticilerin iyi düzeyde olduğunu belirtmelerine sebep olarak deneyimli büyük bir ekibin önemli bir destekle (TÜBİTAK) sadece A1 düzeyinde bir site ortaya koymuş olmaları gösterilebilir. Bununla ilgili öğretmenlerin site hakkında görüş belirttikleri kısımdaki şu ifadeleride bu sonuçları doğrular niteliktedir:

İçerik,

Ö30: Site içinde var olan görseller ve sesler zengin içeriğe sahip. Dersleri düzenli tekrar eden ve takip eden herkes Türkçeyi bu site aracılığıyla kolaylıkla öğrenebilir.

Ö89: Görsel, işitsel olarak güzel içerikler barındırmakta. Özellikle soruların/görsellerin dinlenilmesi ardından yazılması ayrıca doğru/yanlış şeklinde dönütler verilmesi öğrencinin öğrenmesi açısından oldukça olumlu.

Tasarım ve görselliği,

Ö30: Site içinde var olan görseller ve sesler zengin içeriğe sahip. Dersleri düzenli tekrar eden ve takip eden herkes Türkçeyi bu site aracılığıyla kolaylıkla öğrenebilir.

Ö51: Site gayet iyi tasarlanmış.

Öğreticilerin bu iki alt boyutla (içerik, tasarım ve görsellik) beraber iyi düzeyde yanıtlar verdiği üç başlık; “hedef” (% 76.94), “öğrenme, öğretme ve değerlendirme” (% 76.89), “teknik özellikler” (% 75.22) olmuştur. Aşağıda yer alan öğretici görüşleri bu olumlu yanıtları destekler niteliktedir:

Hedef,

Ö3: Sitede hedeflerin verilip öğrenciye aktarılması güzel.

Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme,

Ö14: Öğrenciyle etkileşimin ve değerlendirme imkânlarının olması öğrenci için kendi ilerlemesini görebilme açısından çok faydalı.

Sitenin “gizlilik ve güvenlik” olarak % 65.44 ile orta, “yönlendirme ve kullanım kolaylığı” açısından % 54.92 ile zayıf olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gizlilik ve güvenlik olarak orta düzey çıkmasına sebep olarak, siteye üye olurken pek çok bilgi istenmesi durumu gösterilebilir. Yönlendirme ve kullanım kolaylığı açısından ise zayıf bulunmasına sebep olarak, sitenin A1 düzeyindeki öğrenciler için yoğun içerik sunmasından dolayı karmaşık ve zor gelmesi durumu söylenebilir. Bununla ilgili öğretmenlerin site hakkında görüş belirttikleri kısımda yer alan şu ifadeleri sonuçları destekler niteliktedir:

Gizlilik ve güvenlik,

Ö25: Siteye kayıt olmak için çok fazla bilgi istiyorlar.

Yönlendirme ve kullanım kolaylığı,

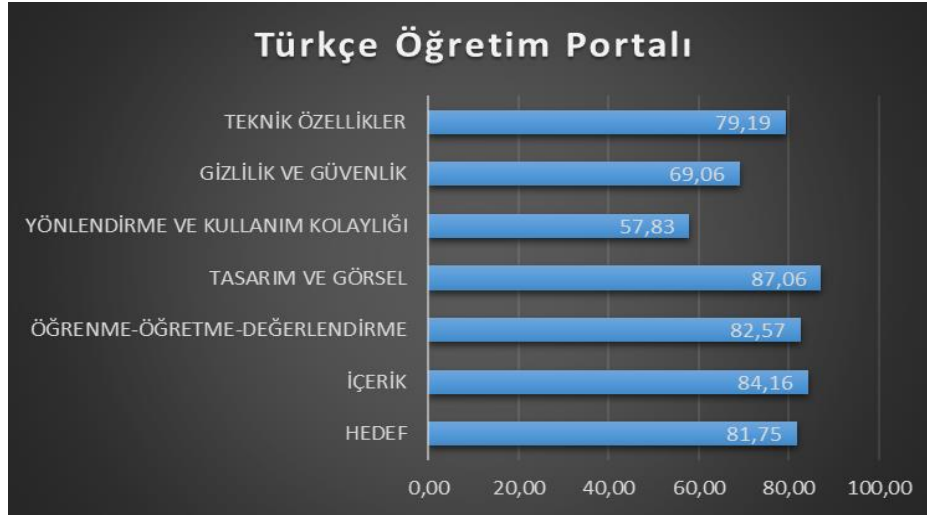
Ö7: Öğrenci için kullanım çok zor.

Ö15: Site çok ayrıntılı sitede gezinmek bilgisayar bilgisi iyi olmayanlar için sorun oluşturur.

Şekil 2’den hareketle 7 başlıkla ilgili hem nicel hem de nitel görüşler ışığında tespit edilen bulgular ortaya koyulmuştur. Öğreticilerin Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesini “içerik”, “tasarım ve görsel” boyutuyla iyi; “hedef”, “öğrenme, öğretme ve değerlendirme”, “teknik özellikler” boyutuyla orta; “gizlilik ve güvenlik”, “yönlendirme ve kullanım kolaylığı” boyutuyla ise zayıf buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

3. 2. 3. Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesine Ait Veriler

Türkçe Öğretim Portalı için EWSDÖ’ye verilen yanıtların ölçeğin alt boyutlarına göre özeti Şekil 3’de verilmiştir:

Şekil 3: Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesi İçin EWSDÖ’ye Verilen Yanıtlar

100 öğreticinin Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesine verdikleri yanıtlar sonucunda 7 alt boyutta yukarıdaki şekil oluşmuştur. Şekle göre öğretmenlerin siteyi “tasarım ve görsel” olarak % 87.06 ile olumlu buldukları görülmektedir. Buna sebep olarak sitenin her açıdan alanın tecrübeli araştırmacılarıyla oluşturulmuş olması durumu söylenebilir. Ayrıca Yunus Emre Entitüsü’nün Türkçe için cazip bir öğrenim ortamı oluşturma adına öncü bir kurum olma durumu da bu olumlu bakışın çıkmasını sağlamıştır. Aynı zamanda Türkçe Öğretim Portalı’nın alanda ilk olma özelliğine sahip olduğunu da söyleyebiliriz. Sitenin tasarım ve görselliğinin yanı sıra diğer başlıklarda da yüksek oranda olumlu görüşe sahip olduğunu görmekteyiz: “İçerik” % 84.16, “öğrenme, öğretme ve değerlendirme” % 82.57, “hedef” % 81.75, “teknik özellikler” olarak ise % 79.19. Şekilde yer alan verilere göre sitenin öğretmenler tarafından 5 başlıkta olumlu görüşlere sahip oldukları görülmüştür. Bununla ilgili öğretmenlerin site hakkında görüş belirttikleri kısımdaki şu ifadeleri, bu sonuçları doğrular niteliktedir:

Tasarım ve görsel,

Ö80: Site çok faydalı ve amacına uygun bir şekilde düzenlenmiştir.

Ö89: Öğrencilerimize önerdiğimiz sitedir. Görseller, seslendirmeler ve içeriği ile gayet interaktif bir sitedir.

İçerik,

Ö1: Site eksiksiz denebilir. Çünkü her beceriye ve her seviyeye uygun etkinlikler hazırlanmış.

Ö14: İçerikler güncel ve tutarlıdır. Sözlük ve değerlendirme özellikleri oldukça iyi. Canlı destek verilmesi ve yönlendirme yapılması da etkinliğini arttırmıştır diyebilirim.

Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme,

Ö67: Başarısız olunan sınavlarda öğrencinin tekrar sınava girmesi için bir süre bekletilmesi sınavın tekrarlı denemeler sonucunda geçilmesini engelleme ve öğrenciyi konuyu tekrar ettirme açısından güdüleyici olması güzel. Puan sistemi gibi uygulamalar ile öğrencinin güdülenmesinin amaçlanmış olması güzel bir düşünce.

Ö77: Kendi kendine öğrenmeyi en iyi sağlayabilecek uygulama. Ayrıca tüm seviyeler mevcut. Aracı dil kullanımı az, senkron hizmet verebilme özelliği yarışma olanağı vs.

Hedef,

Ö68: Oldukça kullanışlı ve hedefleri kapsayıcı şekilde hazırlanmış olup öğretimde destek materyali olarak kullanılabilir.

Ö80: Site çok faydalı ve amacına uygun bir şekilde düzenlenmiştir.

Teknik özellikler,

Ö14: Site öğrencinin birçok problemine çözüm üretebilecek niteliktedir. Siteye diğer sosyal medya hesaplarıyla da giriş yapabilme pratikliği arttırmıştır.

Ö15: Oldukça profesyonel bir ortam.

Yönlendirme ve kullanım kolaylığı olarak ise % 57.83 ile zayıf buldukları tespit edilmiştir. Aşağıda yer alan öğretici görüşleri yönlendirme ve kullanım kolaylığına aittir ve bu yanıtlar sitenin bu yönünün neden zayıf kaldığını göstermektedir:

Ö11: Sitede konular arası geçişlerde bir önceki konuyu başarıyla tamamlama zorunluluğu olması, kullanıcının özerkliğini kısıtlamaktadır.

Ö83: Site içinde gezmek oldukça zor. Ders konularının sarmal yapısı mecbur kılması işlevselliği yitiriyor.

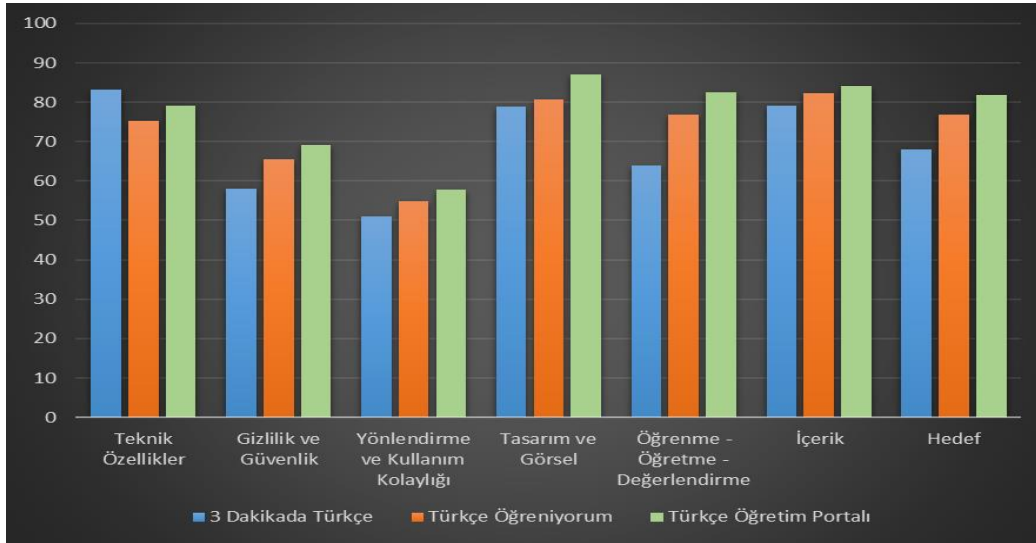
Öğreticilerin siteyi “gizlilik ve güvenlik” açısından %69.06 ile iyi buldukları görüşü belirtilmiştir. Gizlilik ve güvenlik konusunda bir öğreticinin görüşü, oranın düşüklüğüne sebep olan sorunu işaret edebilir niteliktedir:

Ö15: Kayıt için kullanılan e-postayı doğrulamayı zorunlu tutmaması bir sorundur. Bu durum güvenlik zafiyetine sebep olabilir.

Şekil 3’den hareketle 7 başlıkla ilgili hem nicel hem de nitel görüşler ışığında tespit edilen bulgular ortaya koyulmuştur. Öğreticilerin Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesini “tasarım ve görsel”, “içerik”, “öğrenme, öğretme ve değerlendirme”, “hedef”, “teknik özellikler” boyutuyla iyi; “gizlilik ve güvenlik” boyutuyla orta, “yönlendirme ve kullanım kolaylığı” boyutuyla ise zayıf buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğreticilerin yanıtlarından hareketle üç eğitsel web sitesinin, 7 alt başlıkta kullanılabilirlik oranları Şekil 4’te verilmiştir. Şekle göre, Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesi altı başlıkta diğer iki eğitsel web sitesine oranla kullanılabilirliği daha yüksek bulunmuştur. Buna sebep olarak Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesinin önemli bir Yunus Emre Enstitüsü projesi olduğu gösterilebilir. Yunus Emre Enstitüsü, Türk kültürünü ve Türkçeyi yurt dışında yaygınlaştırmak amacıyla 2009 yılında kurulan bir vakıftır. Dünyanın pek çok yerinde Yunus Emre Enstitüsü’nü görmek mümkündür. İkinci olarak Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesi gelmektedir. Yaşar Üniversitesi’nin bir TÜBİTAK projesi olarak hazırladığı site, A1 düzeyinde etkinliklerden oluşmaktadır. Son olarak 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesi ise bir YTB projesi olarak oluşturulmuş, A1 düzeyi etkinliklerini içinde barındıran etkileşimli öğrenme ortamıdır. Farklı proje

fikir ve bütçeleriyle ortaya çıkan üç eğitsel web sitesinin de ortak amacı Türkçeyi etkileşimli bir şekilde öğretmektir.

Şekil 4: Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeğine Verilen Yanıtlara Göre Sitelerin Kullanılabilirlik Oranları

Alanyazın taramasında, alan araştırmacılarının çoğunlukla öğrencilerle çalışma yaptıkları tespit edilmiş, yabancılara Türkçe öğretiminde teknolojik materyale ulaşmada öğreticinin önemli bir rolü olduğuna değinilerek “Öğretici Görüşme Formu (ÖGF)” hazırlanmış ve “Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği (EWSDÖ)” ile birlikte koşulları sağlayan “100 öğreticiye” uygulanmıştır. Öğreticilerin görüşleri çerçevesinde probleme uygun bir sonuç için elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılabilir çok fazla yabancı kaynaklı eğitsel web sitesi bulunurken, yerli kaynaklı eğitsel web sitelerinin sayısı oldukça sınırlıdır. Bu anlamda yerli eğitsel web sitelerinin azlığı ve bu durumun alanda hem öğrenciler hem de öğretmenler için önemli bir ihtiyaç olduğu, alan araştırmacıları tarafından çeşitli çalışmalarla ortaya koyulmuştur (Akçay ve Bayram, 2015; Aytan ve Başal, 2015; Demiral ve Yavuz, 2016; Benzer, 2017; Baş ve Turhan, 2017; Baş ve Yıldırım, 2018; Karatay, Karabuğa ve İpek, 2018; Batıbay, 2019; Göker, 2019). Türkiye’de halihazırda aktif kullanımda olan web 2.0 (etkileşimli) öğretim ortamı sunan “yerli” eğitsel web sitesi sayısı 4’tür. 3 Dakikada Türkçe, Türkçe Öğreniyorum ve Türkçe Öğretim Portalı ise bu çalışmada öğretmenlerin değerlendirmesine sunulan eğitsel web siteleridir. Bu sitelerin yanı sıra, Ana Dil Türkçe’nin de etkileşimli bir öğretim ortamı sunduğunu söyleyebiliriz. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında, yerli eğitsel web sitelerinin öğretmenler tarafından kullanılabilirliğine yönelik bir araştırma olmadığı tespit edilerek çalışma başlatılmıştır.

Yabancı alanyazında benzer kullanılabilirlik çalışmalarına bakıldığında Lim ve Lee’nin (2007) İngilizce’nin yabancılara öğretimine yönelik eğitsel web sitelerinin kullanılabilirlik kontrol listesi çalışmaları dikkat çekmektedir. Lim ve Lee’nin (2007) çalışmalarında tavsiye olarak yedi kategori belirledikleri görülmüştür. Bunlar: Amaç, Öğretim, İçerik, Görevler, Öğrenci Değişkenleri, Etkileşim ve Değerlendirme olarak sıralanmıştır. Çalışmada kullanılan Ateş’e (2010) ait EWSDÖ’de yer alan 7 alt boyutta “amaç, içerik, öğrenme, öğretme ve değerlendirme” kısımlarıyla benzer yanlarının olduğu görülmüştür. Bir başka çalışmada Faizi (2017), öğretmenlerin web 2.0 araçlarını dil öğretiminde kullanmaya yönelik algılarını araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın sonucu, tıpkı öğrenciler gibi öğretmenlerin de bu web tabanlı uygulamalara hem kişisel hem de eğitimsel nedenlerle başvurduklarını göstermiştir. Ancak ankete katılan öğretmenlerin büyük

çoğunluğunun web 2.0 teknolojilerinin dil öğretimi ve öğrenimi üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu iddia etmesine rağmen, birçoğunun hâlâ onları eğitim ortamlarına etkin bir şekilde dâhil etmekte isteksiz oldukları tespit edilmiştir. Faizi (2017) çalışmasında, öğretmenlerin web 2.0 araçlarına yönelik algılarını ortaya koymuştur. Öğretici görüşleriyle oluşturulan iki çalışmada da öğretmenlerin web 2.0 araçları hakkında olumlu yönde görüşe sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Üç eğitsel web sitesinin öğretmenler tarafından kullanılabilirliğini tespit etmek amacıyla Ateş'in (2010) EWSDÖ kullanılmıştır. 100 öğretmen görüşünden hareketle, EWSDÖ'ye verilen yanıtlar yedi alt başlıkta çalışmanın bulgular kısmında verilmiştir (Şekil: 1,2 ve 3). Bu verilerden hareketle, yedi alt boyutta öğretmenlerin en kullanışlı bulunduğu eğitsel web sitesi, Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesi olmuştur. Yedi başlığın, beşinde % 80 ve üstünde öğretmenlerin olumlu görüşe sahip olduğu görülmektedir. Üç eğitsel web sitesine ait nicel verilerin ışığında öğretmenlerin "teknik özellikler", "tasarım ve görsel", "öğrenme-öğretme ve değerlendirme", "içerik" ve "hedef" olmak üzere beş boyutta TÖPEWS'yi % 80 ve üstünde kullanışlı buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

İkinci olarak öğretmenlerin kullanışlı bulunduğu eğitsel web sitesi, Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesi olmuştur. Yedi alt boyutun üçünde % 75 ve üstünde, ikisinde ise % 80 ve üstünde öğretmenlerin olumlu görüşe sahip olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin TÖEWS'yi "teknik özellikler", "öğrenme, öğretme ve değerlendirme" ile "hedef" olmak üzere üç boyutta % 75 ve üstünde; "tasarım ve görsel" ile "içerik" boyutlarında da % 80 ve üstünde kullanışlı buldukları sonucuna varılmıştır.

Üçüncü ve son olarak öğretmenlerin daha az kullanışlı bulunduğu eğitsel web sitesi, 3 Dakikada Türkçe olmuştur. Yedi alt boyutun birinde % 80 ve üstünde, ikisinde ise % 75 ve üstünde, öğretmenlerin olumlu görüşe sahip olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin 3DTEWS'yi "tasarım ve görsel" ile "içerik" boyutlarında % 75 ve üstünde; "teknik özellikler" boyutunda % 83 oranında kullanışlı buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin üç eğitsel web sitesini de Şekil 1,2 ve 3'den hareketle, "gizlilik ve güvenlik" ile "yönlendirme ve kullanım kolaylığı" alt boyutlarında kullanışsız buldukları görülmektedir. 3DTEWS için, "gizlilik ve güvenlik" (% 58.13), "yönlendirme ve kullanım kolaylığı" (% 51.08); TÖEWS için, "gizlilik ve güvenlik" (% 65.44), "yönlendirme ve kullanım kolaylığı" (% 54.92); TÖPEWS için, "gizlilik ve güvenlik" (% 69.06), "yönlendirme ve kullanım kolaylığı" (% 57.83) oranındadır.

Yabancılara Türkçe öğretimi alanında çalışmakta olan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun yerli eğitsel web sitelerinden haberdar olmadıkları ve aynı zamanda çalışmaya katılma noktasında isteksiz oldukları görülmüştür. Çalışmamızın yöntem kısmında açıkladığımız gibi 250 öğretmene bizzat ulaşıp detaylı bilgi verilmesine rağmen katılım çok sınırlı sayıda olmuştur. Bununla beraber devlet üniversitelerinin TÖMER'lerine bilgilendirme yazısı ve etik kurul kararı ile birlikte talepte bulunulmasına rağmen sınırlı sayıda dönüşün olması bu sonucu ortaya çıkaran en önemli etken olarak görülmektedir.

Çalışmamıza katılan öğretmenlerin cinsiyet olarak dağılımına bakıldığında 65'inin kadın, 35'inin ise erkek olduğu görülmektedir. Buradan hareketle kadın öğretmenlerimizin çalışmamıza neredeyse iki kat daha fazla katılım gösterdikleri tespit edilmiştir. (Tablo 1: Örneklemle İlgili Bilgiler)

Çalışmamızda öğretmenlerin yaş dağılımına baktığımızda 32 yaş ve altında 76 öğretmenin olduğu, 33 yaş ve üstünde ise 24 öğretmenin yer aldığı görülmektedir. Bu da katılım sağlayan öğretmenlerimizin çoğunlukla genç-orta yaş aralığında olduğunu göstermektedir. (Tablo 1: Örneklemle İlgili Bilgiler)

Çalışmamızda öğretmenlerin deneyim dağılımına bakıldığında 4-15 yıl arası deneyimi olan öğretmenlerin sayısı 67, 1 yıl deneyimi olan öğretmenlerin sayısı ise 33 olarak tespit edilmiştir. Bu

verilerden hareketle çalışmaya katılım gösteren öğretmenlerin büyük bir bölümünün alanda önemli deneyime sahip öğretmenlerden oluştuğu sonucuna varılmıştır (Tablo 1: Örneklemle İlgili Bilgiler)

EWSDÖ Puanlarının Cinsiyete, Öğreticilerin Teknoloji Kullanımı İle İlgili Eğitim Alıp Almamaya ve Öğreticilerin Teknoloji Kullanımlarında Kendilerini Yeterli Bulma/ Emin Olmama Durumlarına Göre T-Testi Sonuçlarında üç eğitsel web sitesi içinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Öğreticilerin eğitim alıp almama ve teknoloji kullanımında kendilerini yeterli bulup bulmama durumlarının, görüşlerine etki etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Yerli kaynaklı web 2.0 olarak adlandırılan etkileşimli araçların, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılabilirliğine yönelik yapılan değerlendirmelerde bu araçların sayısının hem nicelik hem de nitelik olarak geliştirilmesi gerektiği görüşü ön plana çıkmaktadır. Çalışmada belirtilen öğretici görüşlerinde ve ilgili alanyazın taramasında eğitsel web siteleri hakkında bu türden incelemelerin ve değerlendirmelerin daha fazla yapılması gerektiği tespit edilmiştir.

Bu çalışmada gelecekte teknoloji kullanarak yabancılara Türkçe öğretimini zenginleştirme amacıyla eğitim vermek isteyen ya da materyal geliştirmek isteyen araştırmacıların; yazılımları geliştiren uzman yazılımcılarla birlikte en az bir eğitim teknolojileri uzmanı ve bir yabancılara Türkçe öğretimi uzmanıyla birlikte ortak çalışmalar üretmesi gerektiği önerilmektedir.

Çalışmada incelediğimiz eğitsel web sitelerinin (3DTEWS, TÖEWS, TÖPEWS) kullanılabilirlik değerlendirmesi, farklı kullanılabilirlik ölçekleriyle, öğrenci veya öğretici görüşleriyle de yapılabilir. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılabilir yabancı kaynaklı web 2.0 araçları ile yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan yerli kaynaklı web 2.0 araçlarının kullanılabilirlikleri karşılaştırılabilir.

KISALTMALAR

EWSDÖ: Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği

ÖGF: Öğretici Görüşme Formu

3DTEWS: 3 Dakikada Türkçe Eğitsel Web Sitesi

TÖEWS: Türkçe Öğreniyorum Eğitsel Web Sitesi

TÖPEWS: Türkçe Öğretim Portalı Eğitsel Web Sitesi

ISTE: International Society for Technology in Education (Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu)

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

Kaynakça

- Akçay, A., & Bayram, E. (2015). Yabancılara Türkçe Öğretimi ile İlgili Kaynak Sitelerinin İncelenmesi. *1. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu*, (19-27). Nevşehir.
- Ana-Dil Türkçe. (2020). [turkce.anadolu.edu.tr] Erişim tarihi: 13.11.2020.
- Ateş, A. (2010). Eğitsel Web Sitelerini Değerlendirmeye Yönelik Bir Ölçek Önerisi. *13th International Conference ICT in the Education of the Balkan Countries*. Varna.
- Aytan, T., & Başal, A. (2015). Türkçe Öğretmen Adaylarının Web 2.0 Araçlarına Yönelik Algılarının İncelenmesi. *Turkish Studies*, 10(7). 149-166.
- Baki, A., & Gökçek, T. (2012). Karma Yöntem Araştırmalarına Genel Bir Bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 1-21.
- Baş, B., & Turhan, O. (2017). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisine Yönelik Web 2.0 Araçları: Poll Everywhere Örneği. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1233-1248.

- Baş, B., & Yıldırım, T. (2018). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Teknoloji Entegrasyonu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 827-839.
- Batıbay, E. F. (2019). Web 2.0 Uygulamalarının Türkçe Dersinde Motivasyona ve Başarıya Etkisi: Kahoot Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Benzer, A. (2017). *Dijital Çağda Öğretim Teknolojileri ile Türkçe Eğitimi*. İstanbul: İdeaport Yayınları.
- Bilici, S. C. (2019). Örneklemeye Yöntemleri. H. Özmen, & O. Karamustafaoğlu, *Eğitimde Araştırma Yöntemleri* (s. 56-78). Ankara : Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, A. (2019). *SPSS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, W. J. (2017). *Araştırma Deseni* . Ankara : Eğiten Kitap.
- Demiral, H., & Yavuz, Ş. (2016). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Ders Dışı Öğrenme Ortamları. *Eğitim Ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori Ve Uygulama*, 7(13). 129-146.
- Faizi, R. (2017). Teachers' perceptions towards using Web 2.0 in language learning and teaching. *Education and Information Technologies*, 23(3). 1219-1230.
- Göker, M. (2019). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kullanılan Uzaktan Eğitim Web Sitelerinin Kullanılabilirlik Açısından İncelenmesi (3 Dakikada Türkçe Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- ISTE. (2016). *International Society for Technology in Education*. [<https://www.iste.org/>] Erişim tarihi: 03.11.2020.
- İnce, B. (2017). *3 Dakikada Türkçe*. [<https://3dakikadaturkce.com/>] Erişim tarihi: 13.11.2020.
- Karatay, H., Karabuğa, H., & İpek, O. (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Edmodo'nun Kullanımı: Bir Durum Çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1064-1090.
- Kur'an-ı Kerim. (Hucurât, 13; Rum, 22). [<https://kuran.diyanet.gov.tr/mushaf/>] Erişim tarihi: 17.11.2020.
- Leech, N. L., & Onwuegbuzie, A. (2009). A typology of mixed methods research designs. *Qual Quant*, 43(2). 265-275.
- Lim, C. J., & Lee, S. (2007). Pedagogical Usability Checklist for ESL/EFL E-learning Websites. *Journal of Convergence Information Technology*, 2(3). 67-76.
- Subaşı, M., & Okumuş, K. (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2). 419-426.
- Türkçe Öğreniyorum*. (2016). [<https://turkish.yasar.edu.tr/>] Erişim tarihi: 13.11.2020.
- Türkçe Öğretim Portalı*. (2009). [<https://learnturkish.com/>] Erişim tarihi: 13.11.2020.